

Talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2024 - 2025 laadintaohjeet ja raami

Kunnanhallitus 05.09.2022 § 166
778/02.02.00/2022

Valmistelija

talousjohtaja Petteri Ristikangas, 044 740 1103

Kunnanhallitus päättää talousarvion laadintaohjeita ja raamia käsitellessään ne talouden reunaehdot, joilla talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien raami muodostetaan. Huomioitavaksi tulee myös sote-uudistuksen toteutuminen ja sen vaikutukset. Palvelualueiden keskinäistä raamia käsitellään tarvittaessa erikseen kunnan johtoryhmässä.

Ensi vuodelle palvelualueet ovat listanneet toiminnallisia muutoksia, joista kertyisi voimassa olevaan talousarvioon nähden n. 1,6 milj. (luvussa ei sotesta aiheutuvat muutokset). Tämän lisäksi tulevat palkkojen sopimuskorotuksista tulevat lisäykset n. 1,7 milj. ja 0,5 milj. muutos eläkemenoperusteiden maksun muuttumisesta tasausmaksuksi. Näitä muutoksia tulisi kompensoida -0,7 milj. euron sovituilla PTS-ohjelman erillä. Toimintakatteen kasvu näillä lisäyksillä muodostuisi n. 6,5 %:iin. Tulosta jää rasittamaan joukko kustannuksia joita ei pystytä sopeuttamaan soten poistuttua. Tuloksesta olisi kuitenkin muodostumassa pitkistä aikaa talousarvion laadintavaiheessa ylijäämäinen. Myös kumulatiivinen tulos säilyisi ylijäämäisenä. Taloussuunnitelmavuosilla tilanne muuttuisi, vaikka toimintakatteen kasvua ei sallittaisi 2,5 %:a enempää. Lisäys kattaisi käytännössä vain tulevat palkankorotukset. Kummatkin vuodet painuvat n. -2,5 milj. euroa pakkaselle, kun tulopohjasta poistuu vanhojen vuosien verotilitysten vaikutukset. Tämän vuoksi vuoden 2023 toimintakatetason asetannasta kumuloituviiin vaikutuksiin tulee suhtautua pidättyvästi.

Palvelualueiden investointiesitykset olivat vuodelle 2023 yht. 7,0 milj. euroa, vuodelle 2024 yht. 6,8 milj. euroa ja 2025 yht. 4,9 milj. euroa. Kunnan lainakannan hillitsemiseksi investointitasoon tulee kiinnittää jatkuvasti huomiota. Kriisikuntakriteerien vuoksi lainanhoitokatteen tunnusluku tulisi pitää yli 0,8 ja vuosikatteen ja poistojen suhde yli 80 %. Taloussuunnitelmavuosilla nämä tavoitteet eivät täyty, mikäli esitykset toteutetaan. Taseeseen esitettävien investointien lisäksi toimitiloihin on *aiemman* toimitilaohjelman mukaisesti esitetty leasing ja vuokrakohteina toteutettavia kohteita vuodelle 2023 yht. 20,9 milj. eurolla, vuodelle 2024 yht. 19,2 milj. ja viimeiselle taloussuunnitelmavuodelle yht. 6,6 milj. euroa. Valmistelun tässä vaiheessa tekniset palvelut eivät vielä ole esittäneet muuttunutta (eurot) toimitilaohjelmaa.

Raami ja laadittava talousarvio sisältää seuraavat reunaehdot:

- Tuloveroprosentti (kunnallisvero) on lukittu edellisenä vuonna sote-uudistuksesta johtuen.
- Toimintakatteeksi muodostuu n. 59,9 milj. euroa vuodelle 2023.
- Talousarvioon ja suunnitelmavuosille sisällytetään talouden pitkän tähtäimen suunnitelmassa (PTS valtuusto 14.12.2020) sovitut toimenpiteet.
- Vuosikatetaso laaditaan talousarvioon ja suunnitelmavuosille niin, että sillä katetaan keskimäärin 80 % investoinneista (strateginen tavoitetaso säilytetään). Tavoitteena on lainamäärän kasvua hillitsevä vaikutus.

- Taseeseen toteutettavien investointien taso asetetaan vuoden 2023 osalta enintään 7,0 milj. euroon ja suunnitelmavuosilla yht. 10,1 milj. euroon. Investointitasoa tulee alentaa, mikäli vuosikatetasoa ei ole riittävä.
- Tavoite asukaskohtaisen velkamäärän jäämisestä alle kuntien keskiarvon säilytetään (vuonna 2021 velka kunnassa 3480 €/asukas ja kunnat keskimäärin 3444 €).
- Toimitilainvestointeja varaudutaan toteuttamaan leasing- ja vuokraohteina noin 8,0 milj.eurolla vuonna 2023 ja suunnitelmavuosina keskimäärin noin 36 milj. eurolla.

		muokattu	kehys		
	TP2021	Est2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTAKATE	-131 907	-140 218	-59 859	-61 415	-62 928
Kasvu yht. v. Tp/ta	4,0 %	6,3 %	-57,3 %	2,5 %	2,5 %
Verotulot	97 504	100 040	55 850	53 620	53 730
Valtionosuudet	40 859	44 026	11 066	11 256	12 293
Rahoitustuotot ja -kulut	915	1 240	800	750	750
VUOSIKATE	7 372	5 088	7 857	4 211	3 845
ALI- / YLIJÄÄMÄ	569	-1 635	1 469	-2 627	-2 543
Nettoinvestoinnit	4 175	5 885	7 000	5 300	4 800
Lisälainanotto (- kasvaa)	6 832	5 269	2 207	-731	-587
Lainakanta	74 118	68 849	66 642	67 373	67 960
Lainaa / asukas	3 481	3 217	3 112	3 113	3 125
Asukasmäärä	21 293	21 400	21 413	21 642	21 745
KUMULATIIVINEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	6 054	4 419	5 888	3 261	718

Talousarvio on kunnanhallituksen käsittelyssä 14.11.2022 ja valtuustossa 19.12.2022.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Sote-uudistuksen myötä kunnan luvut muuttuvat merkittävästi. Toiminnan sopeuttaminen suunnitelmavuosilla muuttuu entistäkin haasteellisemmaksi mikäli tulopohjan kasvu pysähtyy.

Päätösehdotus Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion 2023 ja taloussuunnitelmavuosien 2024 - 2025 laadintaohjeet ja päättää laadittavan talousarvion reunaehdoista esityksen mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tauko ajalla klo 16:07 - 16:12.